

УДК 7.071.4:378:75.041.5

НАТЮРМОРТ ЯК ЖАНР АРТ-ФОТОГРАФІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МАЙБУТНЬОГО ДИЗАЙНЕРА

СКЛЯРЕНКО Валерій, ХИНЕВИЧ Руслана

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
gosvfart@gmail.com, h.ruslana.v@gmail.com

Розглянуто роль жанру натюрморту в арт-фотографії як важливого елемента підготовки майбутніх дизайнерів. Визначено значення композиції, світла та кольору у формуванні художнього мислення та професійних навичок.

Ключові слова: композиція, світло, колір, творчі можливості, дизайн-освіта.

ВСТУП

Сучасний дизайн неможливий без глибокого розуміння візуальних мистецтв, зокрема фотографії. Вона виступає не лише засобом фіксації реальності, а й потужним інструментом художнього вираження. Особливе місце серед жанрів фотографії займає натюрморт, що дозволяє експериментувати з формою, кольором, фактурою та світлом. Вивчення натюрморту в рамках дизайнерської освіти сприяє формуванню художнього смаку та розвитку композиційних навичок. У контексті освітнього процесу жанр арт-фотографії набуває важливого значення, оскільки дозволяє здобувачам освіти глибше зануритися в принципи побудови композиції, колористики та вибору світла. Актуальність теми полягає в необхідності формування у майбутніх фахівців сучасних компетентностей, пов'язаних з візуальними мистецтвами, що є невід'ємною складовою професійної підготовки дизайнерів.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та мультимедійного дизайну важливо впроваджувати творчі завдання в освітній процес. Дослідження має на меті визначити роль вивчення фотографічних технік та опанування сучасними засобами виразності у формуванні здатності до художнього аналізу та креативного підходу у майбутніх авторських проєктах.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Дослідження жанру натюрморту як складової арт-фотографії дозволяє здобувачам освіти усвідомити роль композиції кадру, світла, кольору у створенні художнього образу. В рамках дисциплін «Мистецтво фотографії», «Композиція у мультимедійному дизайні» здобувачі освіти виконують практичні завдання, що передбачають створення і аналіз фото-робіт [3]. Здобувачі навчаються передавати глибину і об'ємність завдяки світлотіньовому малюнку

за тінями, присутніми на елементах композиції, та визначають їх вплив на емоційне сприйняття зображення, наприклад, в історичних натюрмортах (рис.1, 2).

Рис 1. Фреска з натюрмортом на стінах в Помпеї I-II ст. н. е

Рис 2. Дагеротип «Натюрморт в майстерні», автор Л. Дагер, 1837 р.

Крім того, важливим аспектом навчання є аналіз фото-робіт відомих майстрів минулого і сучасності [4]. Композиційні прийоми класичного натюрмарту використовуються і у сучасній фотографії (рис. 3).

Рис. 3. Фотографія «Подих осені», автор В. Скляренко

Рис. 4. Фотографія «Небезпечне задоволення», автор П. Квятковська

Виконуючи подібні, завдання, здобувачі розвивають навички роботи з кольором, світлом, фактурою, фоном [2]. При цьому засвоюються принципи побудови об'ємно-просторової композиції, що є важливим для подальшої

професійної діяльності [1]. Це дозволяє здобувачам краще розуміти, як взаємодія всіх елементів у кадрі сприяє формуванню креативного підходу.

Фото-натюрморт ставав складовою частиною перформансу одночасно з скульптурою, живописом, інсталяцією. Концептуальні тенденції в роботах сучасних фотомайстрів показують, що не тільки ідея, але форма і стиль виконання мають значення. Наприклад, студентська концептуальна фоторобота, що має соціальне напруження, виконана в рамках вивчення курсу вищезгаданих дисциплін (рис. 4). Виконання таких завдань не лише підвищує рівень володіння фотографічними техніками, а й сприяє розширенню можливостей у створенні контенту для мистецьких сайтів і соціальних мереж.

Таким чином, впровадження арт-фотографії в освітній процес дозволяє здобувачам освіти поглибити компетентності у сфері володіння сучасними засобами художньої виразності. Це сприяє формуванню індивідуального творчого стилю та підвищує рівень професійної підготовки майбутніх дизайнерів.

ВИСНОВКИ

Вивчення жанру натюрморту в арт-фотографії є важливим елементом освітнього процесу майбутніх дизайнерів. Оволодіння знаннями та практичними навичками розширює творчі можливості здобувачів освіти, допомагаючи їм ефективно працювати з композицією, світлом і кольором. Залучення здобувачів до аналізу та створення арт-фотографії сприяє формуванню їхньої художньої культури та розширює можливості застосування фотографії у професійній діяльності. Майбутні перспективи цієї теми передбачають подальше вдосконалення методик викладання та інтеграцію сучасних цифрових технологій у навчальний процес.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ідак Ю.В., Клименюк Т.М., Лясковський О.Й. Основи об'ємно-просторової композиції. Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2020. 212 с.
2. Іттен Й. Мистецтво кольору: навчальний посібник. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
3. Скляренко В.О., Хиневич Р.В. Жанр натюрморту з огляду історичного розвитку і сучасних тенденцій в арт-фотографії. *Art and design*. 2024. №4(28). С. 156–164.
4. Стародуб Д.О. Азбука фотографії. Київ: Техніка, 2010. 280 с.

SKLIARENKO V. O., KHYNEVYCH R. V.

STILL LIFE AS A GENRE OF ART PHOTOGRAPHY IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF A FUTURE DESIGNER

The role of the genre of still life in art photography is considered an important element in the training of future designers. The importance of composition, light, and color in forming artistic thinking and professional skills is determined.

Keywords: *composition, light, color, creative opportunities, design education.*